

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Hargaša a sudkýň JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Jany Baricovej v právnej veci žalobcu **J.**, proti žalovanej **S.** o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. P-622-1465/2006-Odv. zo dňa 28. apríla 2006, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/149/2006-38 zo dňa 29. novembra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/149/2006-38 zo dňa 29. novembra 2006 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovanej č. P-622-1465/2006-Odv. zo dňa 28. apríla 2006 a rozhodnutie žalovanej ako prvostupňového správneho orgánu č. P-622-1193/2006-2 zo dňa 6. apríla 2006 **z r u š u j e** a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 12 000 Sk, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. P-622-1465/2006-Odv. zo dňa 28. apríla 2006, ktorým zamietla odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu S. č. P-622-1193/2006-2 zo dňa 6. apríla 2006 o odmietnutí žiadosti žalobcu o poskytnutie informácie a toto rozhodnutie potvrdila. Krajský súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že žalovaná je právnickou osobou, ktorej zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v ustanovení § 120 ods. 2 zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy na úseku sociálneho poistenia v rozsahu podľa § 2 tohto zákona. Preto sa krajský súd stotožnil s názorom žalovanej, že S. sa zaraďuje medzi povinné osoby podľa § 2 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, a nie medzi povinné osoby podľa § 2 ods. 2 tohto zákona, ako to tvrdil žalobca. Mal za to, že žalovaná by mohla byť zaradená medzi povinné osoby podľa § 2 ods. 2 zákona o slobode informácií iba z dôvodu, že je právnickou osobou zriadenou zákonom. Z gramatického výkladu ustanovenia § 2 ods. 2 zákona o slobode informácií s ohľadom na použitie slova „ďalej“ vyplýva, že odsek 2 sa už nebude vzťahovať na tie právnické a fyzické osoby, ktoré zákon vymedzuje v odseku 1 citovaného ustanovenia, a to aj napriek tomu, že sú zriadené zákonom. Podľa názoru krajského súdu pre rozlíšenie povinných osôb podľa odsekov 1 alebo 2 je rozhodujúce, či majú zákonom zverenú právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy. Mal za to, že v kladnom prípade takáto osoba je povinnou osobou iba v rozsahu pôsobnosti podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií. Dospel k záveru, že nakoľko žalovaná je právnickou osobou, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy na úseku sociálneho poistenia, a požadované informácie nesúviseli s jej rozhodovacou činnosťou, ale súviseli iba s jej prevádzkou a organizačnou činnosťou, a nešlo ani o informácie podľa § 5 ods. 1 zákona o slobode informácií, považoval rozhodnutia žalovanej za zákonné a žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s ohľadom na neúspech žalobcu v konaní.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovanej a jej prvostupňové rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie. Dôvodom odvolania bolo, že konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vada sa podľa žalobcu týka procesného postupu súdu prvého stupňa v priebehu prípravy pojednávania, ktoré pochybenie spočívalo v tom, že krajský súd konal v rozpore s ustanoveniami § 1 a § 2 OSP v čase, keď s ohľadom na dva vzájomne si odporujúce rozsudky najvyššieho súdu prakticky v tej istej veci ešte pred prijatím zjednocujúceho výkladu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vytýčil a vykonal pojednávanie.

Podľa názoru žalobcu mal súd prvého stupňa vyčkat' do prijatia stanoviska k zjednoteniu výkladu zákona a jeho uverejneniu Najvyšším súdom Slovenskej republiky a pred začatím pojednávania buď žalobcovi dať príležitosť vziať žalobu späť alebo v opačnom prípade žalovanej sa so žalobcom dohodnúť a tak minimalizovať škodu. Nesprávne právne posúdenie veci videl žalobca v tom, že krajský súd sa nesprávne stotožnil s názorom žalovanej, že žalovaná sa zaraďuje medzi povinné osoby podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií. Poukázal na účel zákona o slobode informácií, ktorým má byť transparentnosť nakladania s verejnými prostriedkami v štátnej a verejnej správe a samospráve, a tiež na článok 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Bol toho názoru, že zákon o slobode informácií definuje obmedzenie prístupu k informáciám len v súvislosti s jeho ustanoveniami § 8 až 11. Konštatoval, že § 2 zákona o slobode informácií definuje povinné osoby ako okruh povinných osôb za účelom sprístupňovania informácií v odsekoch 1, 2, 3, pričom v odseku 2 nie je definované obmedzenie sprístupnenia informácie v prospech odseku 1, ak sa na povinnú osobu vzťahujú oba odseky. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3SžoKS 88/2005 z 25. januára 2006. Vyslovil názor, že zákonodarca nemal na mysli zvýhodniť S. v porovnaní s ostatnými právnickými osobami zriadenými zákonom a postavil ich na rovnakú úroveň povinnosť sprístupniť informácie podľa § 2 ods. 2 zákona o slobode informácií.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Nestotožnila sa s námietkou žalobcu, že v dôsledku chyby v procesnom postupe krajského súdu mohol byť poškodený na svojich právach už v priebehu prípravy pojednávania. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 2SžoKS 107/2005, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil zákonnosť postupu žalovanej týkajúceho sa konania žalovanej pri odmietnutí sprístupnenia informácií žalobcovi, ktoré nesúviseli s rozhodovacou činnosťou S..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal odvolanie na pojednávaní nariadenom podľa § 214 ods. 1 OSP v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Z obsahu predloženého spisu vyplynulo, že S. so sídlom v Bratislave ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím o odmietnutí žiadosti o poskytnutie informácie č. P-622-1193/2006-2 zo 6. apríla 2006 podľa § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií a § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) nevyhovela žiadosti žalobcu o sprístupnenie informácií, nakoľko ich nepovažovala za informácie, ktoré je povinná zverejniť podľa § 5 ods. 1 zákona o slobode informácií alebo sprístupniť podľa § 14 tohto zákona a ani informácie, ktoré súvisia s jej rozhodovacou činnosťou a s tvorbou

a využitím jej základných fondov, ale tieto informácie súvisia s jej prevádzkovou činnosťou a nepatria do okruhu sprístupňovaných informácií podľa zákona o slobode informácií. Žalovaná rozhodnutím o odvolaní č. P-622-1465/2006-Odv. z 28. apríla 2006 zamietla odvolanie proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa a toto rozhodnutie potvrdila s odôvodnením, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané na základe úplne a objektívne zisteného skutkového a právneho stavu veci a nie sú dôvody na jeho zmenu alebo zrušenie.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie a postup správneho orgánu").

V zmysle § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. Druhej hlavy Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa č. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám upravuje zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

Osoby, ktoré sú povinné sprístupňovať informácie podľa vyššie uvedeného zákona, sú vymenované v jeho ustanovení § 2.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len "povinné osoby") sú štátne orgány, obce, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo

právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.

Podľa § 120 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení sociálne poistenie vykonáva S.. S. je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia.

Podľa § 172 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v konaní vo veciach sociálneho poistenia a vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov sociálneho poistenia a účastníkov právnych vzťahov starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom S..

Z vyššie citovaných ustanovení § 2 ods. 1 a 2 zákona o slobode informácií je zrejmé, že žalovaná okrem toho, že spĺňa rozsah osobnej pôsobnosti podľa § 2 ods. 1 ako právnická osoba, ktorej zákon zveril právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov sociálneho poistenia a účastníkov právnych vzťahov starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom zákonom (§ 172 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.), spĺňa i osobnú pôsobnosť zákona určenú podľa § 2 ods. 2, pretože je právnickou osobou, ktorá bola zriadená zákonom č. 274/1994 Z. z. o S. (účinný do 31.12.2003) ako verejnoprávna inštitúcia. Podľa názoru odvolacieho súdu zákonné definície povinných osôb ustanovené v § 2 ods. 1, 2 zákona o slobode informácií sú na sebe nezávislé, a preto ak povinná osoba napĺňa pojmové znaky viacerých z nich, podlieha právnemu režimu najširšej, ktorú spĺňa. Tento výklad je v súlade s vyššie citovaným čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnym posúdením veci odporcom ani krajským súdom, z ktorého dôvodu napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie žalovanej a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zrušil a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP a s použitím § 246c OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal právo na ich náhradu. Trovy prvostupňového konania pozostávali zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu vo výške 10 000 Sk a trovy odvolacieho konania zo súdneho poplatku za odvolanie vo výške 2000 Sk.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 23. januára 2008

JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth